

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl samosoudkyní JUDr. Terezou Kučerovou,
ve věci

žalobkyně: R. T.

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
se sídlem Křížova 1292/25, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 15. 7. 2024, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 15. 7. 2024, č. j. X, **se ruší** a věc se žalované **vrací** k dalšímu řízení.
- II. Žalobkyni se náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.
- III. Žalovaná **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaná rozhodnutím ze dne 15. 5. 2024, č. j. R-15.5.2024/X, zvýšila žalobkyni od 12. 9. 2024 invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně na invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně podle § 56 odst. 1 písm. e) a § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění („zákon o důchodovém pojištění“), neboť žalobkyni dle posudku Institutu posuzování zdravotního stavu („Institut“) z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu od 12. 9. 2023 poklesla pracovní schopnost o 50 %.
2. Žalobou napadeným rozhodnutím byly námitky žalobkyně směřující proti prvostupňovému rozhodnutí zamítnuty a toto rozhodnutí bylo potvrzeno.

II. Shrnutí žaloby a vyjádření žalované

3. Proti posledně uvedenému rozhodnutí žalobkyně brojí nyní projednávanou žalobou doručenou Krajskému soudu v Českých Budějovicích dne 26. 8. 2024.
4. Napadené rozhodnutí je dle jejího názoru nesprávné. Zdravotní stav jí neumožňuje vykonávat jakoukoli práci z důvodu velké dušnosti. Kvůli zhoršení tohoto stavu jí byl zapůjčen kyslíkový přístroj. Bez přísunu kyslíku žalobkyni selhává srdce, není schopna vykonávat ani běžné domácí práce a její každodenní aktivity jsou silně omezeny. Její zařazení do pracovního procesu je prakticky nemožné.
5. Žalovaná ve vyjádření k žalobě vycházela z posudku lékaře Institutu ze dne 4. 7. 2024, který dle jejího názoru splňuje požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti, a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi. Tento lékař stanovil pokles pracovní schopnosti žalobkyně v rozsahu 50 %. S ohledem na námitky žalobkyně navrhuje žalovaná důkaz posudkem Posudkové komise MPSV ČR („posudková komise“). Za daného stavu nelze dle žalované správně žalobě vyhovět, a proto je navrhováno ji jako nedůvodnou zamítnout.

III. Podstatný obsah spisu

6. Rozhodnutí žalované ze dne 15. 5. 2024, č. j. R-15.5.2024/X, kterým byla zamítnuta žalobkynina žádost o invalidní důchod, vychází z posudku lékaře Institutu ze dne 21. 2. 2024, v němž posudkový lékař uvedl, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně je chronická obstrukční plicní nemoc stadium III., s rozsáhlým centrilobulárním emfyzémem, s pozátěžovou respirační insuficiencí, s významně redukovanými hodnotami plicní difuze, funkční postižení těžké. Míra poklesu pracovní schopnosti byla stanovena v rozsahu 50 % s tím, že ve smyslu § 3 vyhlášky o posuzování invalidity bylo zohledněno vzdělání žalobkyně a její profese. Toto postižení bylo podřazeno pod kapitolu X, odd. B, položku 1c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity.
7. V řízení o námitkách proti tomuto rozhodnutí, jež jsou svým obsahem obdobné námitkám žalobním, se posudkový lékař Institutu (posudek o invaliditě ze dne 4. 7. 2024) se závěry nalézacího posudkového lékaře ztotožnil a tyto označil za validní. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně je chronická obstrukční plicní nemoc stadium III. Toto zdravotní postižení lékař podřadil pod kap. X, odd. B, položku 1c vyhlášky o posuzování invalidity. Žalobkyně je dle posudkového lékaře

schopna vykonávat výdělečnou činnost s podstatně menšími nároky na tělesné schopnosti v menším rozsahu a intenzitě. Tento omezený pracovní potenciál lze využít v oblasti fyzicky nenáročných profesí a fyzikálně stabilizovaném prostředí. Žalobkyně není schopna práce v prašném prostředí, s alergenem a v nepříznivých klimatických podmínkách. Zachována je u žalobkyně schopnost rekvalifikace a částečně zachována je i schopnost využít dosavadní vzdělání a zkušenosti.

8. Popsané závěry posudkových lékařů žalovaná převzala do napadeného rozhodnutí a prvostupňové rozhodnutí potvrdila.
9. Krajský soud si dále vyžádal posudek posudkové komise včetně protokolu o jednání této komise (protokol o jednání, jakož i posudek ze dne 4. 3. 2025 jsou založeny na čl. 22-33 spisu krajského soudu). Z těchto podkladů je patrné, že komise jednala v nepřítomnosti žalobkyně za účasti odborného plicního lékaře. Posudková komise konstatovala, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně byla v době vydání napadeného rozhodnutí chronická obstrukční plicní nemoc st. IV fenotyp s astmatem a s rozvojem globální respirační insuficience, kortikodependentní, s nutností dlouhodobé domácí oxygenoterapie. Tento zdravotní stav žalobkyně posudková komise podřadila pod kap. X, odd. B, pol. 1d vyhlášky o posuzování invalidity. S ohledem na tíži popsání zdravotního postižení žalobkyně byl zvolen střed hranice míry poklesu pracovní schopnosti (rozsah 70–80 %) – 75 %. Posudková komise stanovila vznik invalidity III. stupně kvalifikovaným odhadem dle odborného nálezu a stanovení CHOPN st. IV. s nutností DDOT ke dni 22. 1. 2024. Od 12. 9. 2023 do 21. 1. 2024 byla žalobkyně invalidní ve II. stupni (rozsah poklesu pracovní schopnosti – 50 %).

IV. Právní hodnocení krajského soudu

10. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, „s. ř. s.“). O věci rozhodl během ústního jednání konaného dne 31. 3. 2025, u něhož žádný z účastníků nebyl přítomen.
11. Žaloba je důvodná.
12. Dle § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, platí, že jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla „a) *nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.*“
13. Krajský soud k tomu předně uvádí, že rozhodnutí o přiznání invalidního důchodu, jakož i o změně výše invalidního důchodu, je závislé na lékařském odborném posouzení. Pro přezkumné soudní řízení je k takovému posouzení povolána podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí. Tato komise je oprávněna k celkovému posouzení zdravotního stavu osoby a její pracovní způsobilosti, jakož i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě a jejím stupni. K posouzení přitom může dojít v nepřítomnosti posuzovaného, pokud komise shledá jeho zdravotní dokumentaci za dostačující pro účely posouzení. (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2010, č.j. 3 Ads 108/2010-78) Posudek komise pak soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad obsažených v § 77 odst. 2 s. ř. s. Posudek posudkové komise je úplný a přesvědčivý,

jestliže se posudková komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, s žalobcem udávanými zdravotními potížemi, obsahuje-li posudek náležité zdůvodnění posudkového závěru tak, aby ten byl přesvědčivý též pro krajský soud, který nemá odborné medicínské znalosti a ani je mít nemůže.

14. Krajský soud vyšel především ze shora uvedeného posudku posudkové komise, která přezkoumala zdravotní stav žalobkyně v řádném složení za účasti odborného plicního lékaře. Posudková komise stanovila úplnou klinickou diagnózu, přičemž přihlédla jak k subjektivním potížím žalobkyně, tak k odborným lékařským nálezům, jež jsou součástí zdravotní dokumentace žalobkyně. Na základě těchto podkladů označila rozhodující zdravotní postižení způsobující dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobkyně, jímž byla v době vydání napadeného rozhodnutí chronická obstrukční plicní nemoc st. IV fenotyp s astmatem a s rozvojem globální respirační insuficience, kortikodependentní, s nutností dlouhodobé domácí oxygenoterapie. Posudková komise podřadila zdravotní stav žalobkyně pod kap. X, odd. B, pol. 1d vyhlášky o posuzování invalidity. Z taxačního rozmezí poklesu pracovní schopnosti 70–80 % zvolila střed této hranice. K datu vydání napadeného rozhodnutí byla žalobkyně invalidní pro invaliditu III. stupně. Tento stupeň invalidity vznikl ke dni 22. 1. 2024, kdy byl diagnostikován IV. stupeň obstrukční plicní choroby a nutnost aplikovat domácí oxygenoterapii, do tohoto data šlo o invaliditu II. stupně s poklesem pracovní schopnosti v rozsahu 50 %.
15. Jestliže posudková komise stanovila úplnou klinickou diagnózu, označila rozhodující zdravotní postižení způsobující dlouhodobě nepříznivý stav, to podřadila příslušné položce vyhlášky o posuzování invalidity a svůj závěr o tom odůvodnila, zabývala se dalšími zdravotními postiženími žalobkyně, možností aplikovat případně korekční faktory i námitkami žalobkyně a zejména veškerou předloženou zdravotní dokumentací stran jejího zhoršujícího se zdravotního stavu, pak považuje soud posudek posudkové komise za úplný a přesvědčivý, činí-li závěr, dle něhož žalobkyně byla k datu vydání napadeného rozhodnutí invalidní pro invaliditu třetího stupně. Z tohoto důvodu je žalobou napadené rozhodnutí, vycházející z posudku odborného lékaře Institutu, jež nesprávně podřadil zdravotní postižení žalobkyně pod kap. X, odd. B, pol. 1c vyhlášky o posuzování invalidity s poklesem pracovní schopnosti v rozsahu 50 % s tím, že jde o obstrukční plicní nemoc pouze III. stupně, za nezákonné.
16. Krajský soud má proto za prokázané, že míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně v důsledku obstrukční plicní choroby IV. stupně, činí 75 %. Za této situace nebyl důvod pro stanovení invalidity III. stupně, jak to učinila žalovaná. Žalovaná proto napadeným rozhodnutím rozhodla v rozporu s § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění.

V. Závěr a náklady řízení

17. S ohledem na konstatovanou vadu napadeného rozhodnutí krajský soud rozhodnutí žalované zrušil (§ 78 odst. 1 s. ř. s.) a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Žalovaná je v dalším řízení právním názorem krajského soudu vázána (§ 78 odst. 5 s. ř. s.); důkazy provedené v řízení před soudem přitom žalovaná zahrne mezi podklady pro nové rozhodnutí (§ 78 odst. 6 s. ř. s.).
18. O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který

ve věci úspěch neměl. Žalovaná, která neměla v soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení.

19. Pokud jde o procesně úspěšnou žalobkyni, v jejím případě ze soudního spisu neplyne, že by jí nějaké uznatelné náklady řízení vznikly; z toho důvodu jí krajský soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

České Budějovice 31. března 2025

JUDr. Tereza Kučerová v.r.
samosoudkyně